

NL

Nederland

Op weg naar klimaatneutraal toerisme

Klimaatneutraal toerisme in Nederland is om meerdere redenen geen eenvoudige opgave. Zowel de materie als de sector zijn divers en complex. Hierdoor is het onmogelijk om voor de hele sector één plan neer te leggen, waarbinnen iedereen vanuit zijn bestaande rol simpelweg zijn actie kan pakken.

Gezamenlijk doel: klimaatneutraal toerisme in 2050

Acties moeten er echter wel komen. Belanghebbenden vormen samen visie, tonen ambitie en geven richting, maar bepalen steeds zelf – op basis van hun eigen positie, belang en mogelijkheden – aan welke initiatieven zij kunnen of willen meewerken. Dat laatste gebeurt in coalities van belanghebbenden die elkaar op onderdelen van de koers vinden en gezamenlijk werk maken van een concrete actie. Samen werken we zo naar klimaatneutraal toerisme in 2050.

Door en voor de sector

Voor de totstandkoming van dit koersdocument combineerden we de expertise vanuit de wetenschap met de kennis uit de vele beschikbare rapporten van binnen en buiten de sector.

Deze input vulden we aan met de ervaring van een groot aantal professionals bij bedrijven, overheden, kennisinstellingen, DMO's en brancheorganisaties, die zich dagelijks inzetten voor de bestemming Nederland.

Pijlers van de Glasgow Declaration

Dit koersdocument is gestructureerd rondom de pijlers van de Glasgow Declaration⁷ die in 2021 werd ondertekend door NBTC, CELTH, Merk Fryslân en vele andere partijen in het toeristisch landschap. Per pijler en per subsector wordt uiteengezet wat de huidige stand van zaken is, wat er moet gebeuren en welke actielijnen moeten worden opgepakt door overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen, DMO's en brancheorganisaties. De belangrijkste uitkomsten worden hieronder weergegeven.

Metten en onderzoek

Meer en beter toegankelijk onderzoek is nodig op het gebied van klimaatneutraal toerisme. We willen de kloof overbruggen tussen de beschikbaarheid en toepasbaarheid van onderzoek. Bestemmingen en ondernemers moeten zo (eenvoudiger) inzicht krijgen in hun CO₂-uitstoot, zodat zij de kennis aange-reikt krijgen om deze te reduceren. Daarnaast moeten we meer inzicht krijgen in de manieren waarop consumenten en ondernemers kunnen worden ge-stimuleerd tot het maken van duurzame keuzes.

Verminderen van uitstoot

Vervoer naar Nederland

Van alle vervoer naar Nederland, brengt de luchtvaart in absolute zin verreweg de meeste CO₂-uitstoot met zich mee. We zullen onze afhankelijkheid van de luchtvaart moeten verminderen, terwijl we investeren in een mobiliteitslandschap van duurzame alternatieven die naadloos op elkaar aansluiten.

Vervoer in Nederland

Om de CO₂-uitstoot van vervoer in Nederland te verminderen, willen we enerzijds automobilisten verleiden om te kiezen voor duurzamere opties van vervoer. Anderzijds willen we de kilometers die toch per personenauto worden afgelegd, klimaatneutraal krijgen. Het OV-netwerk moet hoogwaardig blijven en de fiets- en wandelinfrastructuur moet worden verbeterd.

Vervoer over water

Hoewel vervoer over water - met veerboten of mid-dels zee- en riviercruises - niet de grootste aan-tallen passagiers oplevert, betreft het toch een subsector met een significante klimaatimpact.

Om te voorkomen dat dit een blinde vlek wordt, moeten we inzetten op kennisvergaring. Daarnaast moeten we rekening houden met de misschien noodzakelijk krimp van de zee-cruisesector.

Accommodaties

Een belangrijke kans voor het klimaatneutraal krij-gen van toeristische accommodaties, is versprei-ding van informatie en kennis. Over energiebespa-rende maatregelen, best practices en positieve businesscases, bijvoorbeeld. Ook ondersteuning bij het maken van maatwerk klimaatplannen helpt goed, evenals inzicht in de waarde van labelling en certificeringen.

Recreatieaanbod

Naast verduurzaming van fysieke gebouwen, zijn er kansen ten aanzien van met name het beleid rondom voedsel en plastic. Diverse initiatieven en pilots, vaak als samenwerking tussen ondernemers en overheid, moeten de klimaatimpact van bijvoorbeeld voedsel ver-minderen.

(Online) touroperators

Het overall beeld is dat steeds meer touroperators wer-ken richting klimaatneutraal toerisme. Door hun positie tussen vraag en aanbod in, kunnen touroperators en online platforms een wezenlijk verschil maken, zowel richting ondernemers als richting consumenten. Vanuit het perspectief van de bestemming Nederland is het waardevol om meer inzicht te krijgen in de mate waarin dit gebeurt, alsook manieren om hier meer op te stu-ren.

Versterken van ecosystemen

Naast CO₂-uitstoot zijn er veel meer elementen die nu of binnenkort zorgen voor urgente uitdagingen voor de Nederlandse bezoekerseconomie, zoals luchtkwaliteit, kwaliteit en gebruik van water, biodiversiteit en land-schapskwaliteit. Oplossingen komen daarnaast niet zelden overeen met de acties die nodig zijn om vervoer naar en binnen Nederland klimaatneutraal te krijgen: emissievrije zones, elektrificatie van personenauto's, investeringen in laadinfrastructuur, het limiteren of inkrimpen van het aantal vliegbewegingen en duurza-me last mile oplossingen van en naar luchthavens. We moeten toewerken naar een natuurinclusieve samenle-ving, waarin we in alle delen van de samenleving scha-de aan natuur voorkomen en tegelijkertijd de mogelijk-heden van de natuur benutten.

Financiering en ondersteuning

Gebrek aan financiële middelen, tijd en/of know how in de toeristische sector maken verduurzaming in het algemeen en klimaatneutraliteit in het bijzonder las-tig. Maatwerkoplossingen die inspelen op individuele ondernemers en hun lokale context lijken het meest kansrijk. Een gebiedsgerichte benadering is wenselijk.

Samenwerking en leiderschap

Hoewel er veel is waar we morgen individueel mee kunnen en moeten starten, kunnen we klimaat-neutraal toerisme in Nederland alleen samen bereiken. Vele vragen en acties liggen voor. We maken het onszelf gemakkelijk als we hier in coalities mee aan de slag gaan. Door als bestemming Nederland een netwerk te creëren, borgen we onze samenwerking en verster-ken we het gevoel dat we samen werken aan het toerisme van morgen.

Drie rode draden

Uit de analyse in het koersdocument verschijnen een drietal rode draden. Deze spelen over de ge-hele linie, onafhankelijk van thema of subsector:

1. hoewel we moeten inzetten op innovatie, is innovatie alleen geen magic bullet die ons gaat redden;
2. hoewel consumenten en ondernemers het klimaat een belangrijk thema vinden, hebben zij hulp nodig bij het maken van duurzame keuzes;
3. onze huidige samenwerkingsstructuren vertragen: we hebben lef en leiderschap nodig om dit te doorbreken.

Vijf acties die iedereen nu al op kan pakken

Lang niet alle acties in De Weg naar Klimaat-neutraal Toerisme kunnen morgen al uitgevoerd worden. Er zijn echter vijf acties waar de bestem-ming Nederland nu al mee aan de slag kan:

1. starten en doorpakken;
2. normeren en incentivieren van gewenste acties;
3. programma-ontwikkeling met focus op lokaal perspectief;
4. gezamenlijk onderzoek naar mogelijkheden gedragsverandering;
5. oprichting actiegericht netwerk.

Met deze vijf acties, komen we van goede inten-ties naar echte actie - en kunnen we versneld wezenlijke stappen zetten op de weg naar klimaat-neutraal toerisme in Nederland.